

Pokud se nepodaří tuhle hrůzu zastavit, skončíme jako skanzen pro asijské turisty, říká Michal Janda

8.8.2024 - Michal Janda | Svobodní

Na realitním trhu je jako doma. Podnikatel Michal Janda tak nenechává na dopadech digitalizace stavebního řízení v gesci vicepremiéra Ivana Bartoše (Piráti) nit suchou. A nejen to, jako Moravák tepe do vládní TOP 09 za snahu prosadit zavedení spotřební daně na tichá vína i otevírá otázku moravské autonomie v kontextu možného rozpadu Evropské unie.

„Dnešní politika opět stojí na prezentaci ‚vznešených hodnot‘. Tentokrát již nezachraňujeme dělníka či rolníka před vykořisťováním kapitalistou, ale rovnou celou planetu. A navrch jsme si dali za cíl zrovnoprávnit všechny menšiny a lidská plemena,“ říká Michal Janda, který v dresu Svobodných letos v září bude kandidovat do Senátu.

Ministerstvo pro místní rozvoj čelí v těchto dnech velké kritice za digitalizaci stavebního řízení a celý nový stavební zákon. Je podle vás tato kritika oprávněná? Nebo bylo zřejmé, že tak velké změny se neobejdou bez „porodních bolestí“?

Až na světlé výjimky, jako příkladně zřízení CzechPointů, mi slovo digitalizace přijde jen jako „buzzword“ od politiků, kteří chtějí vypadat moderně. To, co pan Bartoš předvedl, je jen jakési umožnění podání žádosti online. Digitalizací by bylo, kdyby se vše dalo řešit v online prostředí za pomoci podání výkresů v digitální formě jako CAD soubor a ten by si úředník byl poté schopen vložit do digitální mapy tak, jako tomu je příkladně v Rakousku, a na základě toho přímo komunikovat s dalšími dotčenými úřady a institucemi. Nazvěme to tedy pseudo digitalizací. Jako hlavní chybu vidím fakt, že neexistuje žádné přechodné období, kdyby bylo možné vše vyřizovat nově i postaru. Pak by ony „porodní bolesti“ bylo možné řešit v průběhu s možností doplnění osobně. To však bohužel nejde.

Není to přece jen pořádná facka především pro Piráty, kteří si na digitalizaci státní správy vždy hodně zakládali a jejichž předseda teď čelí za digitalizaci stavebního řízení tak rozsáhlé kritice?

Myslím, že pirátský kapitán jasně ukázal svou neschopnost věci domýšlet pro běžné občany i úředníky. Ovšem v této věci není sám. Digitalizace stojící na podání čehokoliv online není digitalizací bez změny infrastrukturních systémů. Příkladně daňový systém v ČR stále běží na programu postaveném na MS-Dos. Propojení takového archaického systému s čímkoli novým jen ze své podstaty vždy bude čelit kapacitním limitům 8bit oproti 64bit programům. Bez změny základů nelze digitalizovat. Digitalizace by proto měla probíhat paralelně se současným systémem a běžet v jakémsi betatestu roky, aby bylo možné předejít co nejvíce problémům. Digitalizace vyladěním všech „porodních bolestí“ by pak mohla přejít do ostrého provozu. Ovšem přijde mi, že to není v dnešním politickém prostředí možné, protože každý si chce připsat zásluhy tady a teď se sadou patnácti selfies se šťastnou paní z úřadu a spokojenými stavebníky.

Jak vůbec vnímáte vládou prosazené změny ve stavební legislativě? Povedou k tolik potřebnému zrychlení a zjednodušení stavebního řízení?

Všeobecně zavádění nových zákonů v ČR je překotné a hektické a často doprovázené neexistencí prováděcích vyhlášek a patřičného proškolení úředníků. Což neustále vytváří situace, kdy úřady i po vyjití zákona ve sbírce nevědí, jak věci uvádět v praxi. Příkladně změny ve stavební legislativě pro instituce a komerční subjekty byly platné od 1. 1. 2024, ovšem až v průběhu března byli úředníci proškoleni. To dává smysl, že? A tak jsem ve své praxi realitního makléře zažil situace ze začátku roku, kdy banky, tedy instituce jakožto vedlejší účastníci prodeje nemovitosti, začali po prodávajících vyžadovat stavebně-technickou dokumentaci. U nových nemovitostí to není žádný problém, ovšem u nemovitostí ze 60. až 80. let a starších mnohdy nic neexistuje. Jen pro představu, vypracování takovéto dokumentace je v řádech desítek tisíc korun a u nemovitostí s cenou kolem jednoho milionu je to již znát. A navíc sehnat projektanta, který by tak měl čas podklady vypracovat, byl téměř nadlidský úkol. Ovšem zpět k oněm změnám. Přečetl jsem si zpracovaný výklad nového stavebního zákona a řešení žádná nevidím. Jen další papírování navíc. Řešením by bylo vše postavit na nových základech, jak jsem nastínil v předchozí odpovědi. Nelze aplikovat stejná pravidla na velká města a obce. V této věci ovšem žádné změny nevidím, a tak neočekávám žádnou zásadní změnu ve vyřizování stavebních řízení. Stále to mnohdy bude i více než dekáda na získání všech patřičných povolení.

Vládní TOP 09 zřejmě odstartovala další roztržku v kabinetu Petra Fialy, když oznámila, že bude prosazovat zavedení spotřební daně na tichá vína. Co si o tom myslíte?

Vládní TOP 09 jen dokazuje svou „pravícovost“ tím, že chce zavádět nové daně. Toto je ostatně typický „pravicový“ jev naší vlády. Daň na tichá vína kolem vinařů poletuje již skoro rok. Pokud chtějí v TOP 09 toto krásné řemeslo přesunout do šedé zóny, prosím, ať vinaře zdaní. Ovšem výběr bude záporný. Moje přítelkyně je z vinařské rodiny a je profesionální degustátorkou. Díky ní jsem tak v kontaktu jak s vinaři, tak úředníky. Mé informace tedy nejsou jen „věř mi, brácho“, ovšem vycházím z desítek rozhovorů s vinaři všech možných oblastí a velikostí firem, kontrolory z SZPI či celníky. Náklady a omezení pro vedení celních skladů odhadem odradí cca 50 % současných vinařů. Celý tento fungující systém a na něj navázané podnikání v ubytování a stravování a dalších služeb by zažil velký propad. A to je další ušlý daňový výběr. Velkohubá prohlášení o výběru daní bez patřičných studií dopadu je u nás běžná věc...

Proč by vlastně mělo tiché víno zůstat bez spotřební daně? Vždyť jde také o alkohol jako každý jiný?

Raději než namísto argumentů, že nikde ve vinařské Evropě se spotřební daň na víno neplatí a že pivaři mají také své výjimky, použiji jiný argument. Neustále slýcháme, jak jsou všude po světě daňové ráje. To ovšem znamená, že žijeme ve většině v daňových peklech. Když rovné podmínky, tak pro všechny a zrušme všechny spotřební daně. Danit zdaněné? Ani výchovný účel se na této dani neprokázal. Jakožto pravičák jsem pro co nejnižší daňovou zátěž. Nechť stát hledá úspory u sebe, nové daně jen přispívají k rozežranosti státu. Ekonomové jako paní Šichtařová dokonce vidí možnost ušpóřit až 30 % toho, do čeho dnes stát přispívá. Tam bych začal.

Argumentovat „výjimečností“ a „folklórem“ by však mohly také např. pivovary. Není to vůči pivu tak trochu nefér?

Jak jsem nastínil, problém nestojí jen na dani, ale na podmínkách, které by vinaři pro vedení celních skladů museli dodržovat. Každý, kdo zavítal do jakéhokoli vinařství, jistě zná i návštěvu ve sklepech. „No, tak tomu by byl konec! Do provozu může pouze pověřená osoba! Cože výrobní a reprezentační prostory jsou v jednom? Nelze, kupte si nebo postavte nové. A pane vinaři, kolik že jste toho sklídl? Máte certifikované nádoby, vedete patřičné záznamy?“ To, co každý zná jako otevřené sklepy s degustací by prostě ztratilo kouzlo oné „výjimečnosti“ a vámi zmíněný „folklór“ by také hodně utrpěl. Hody bez vína a košťů... Do vinařských oblastí by tak jezdilo méně a méně lidí, a to je jen další

výpadek daní. A myslím, že bychom poté opět jen viděli v praxi Reaganův posměšný citát: „Pohled vlády na ekonomiku by se dal shrnout do několika krátkých frází: Pokud se to hýbe, zdaň to. Když se to stále hýbe, reguluj to. A když se to přestane hýbat, dotuj to.“

<https://svobodni.cz/novinky/pokud-se-nepodari-tuhle-hruzu-zastavit-skoncime-jako-skanzen-pro-asijske-turisty-rika-michal-janda>